

KANSANHUOLTOMINISTERIÖ

Helsingissä,

5 p:nä tammikuuta 1943.

Kiertokirje N:o 4.

Kansanhuoltolautakunnille.

Vuotien uusi säännöstely.

Vuotien säännöstelystä on 17 päivänä joulukuuta 1942 annettu uusi valtioneuvoston päätös, joka on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1943. Kansanhuoltoministeriö on 30 päivänä joulukuuta 1942 antanut päätöksen, joka sisältää tarkempia määräyksiä asiasta. Näissä päätöksissä olevista huomattavammista muutoksista mainittakoon, että vuodat on julistettu takavarikon alaisiksi ja säännöstely ulotettu myös hirven vuotiin ja vuohen nahkoihin. Kaikkien vuotien osalta on myös määrätty yleinen luovutusvelvollisuus, minkä ohessa nahkurin hallussa 1. 1. 43 olevat vuodat on määrätty luovutettavaksi valtiolle, jollei vuodan valmistukseen ole saatu tai tammikuun kuluessa haeta ja jäljempänä mainittujen perusteiden mukaan saada valmistuslupaa, ja sitä helmikuussa toimiteta nahkurille. Yleinen luovutusvelvollisuus koskee muun muassa n.s. orsivuotia eli kaikkia niitä 1 päivänä tammikuuta 1943 ostokuittia vastaan luovuttamatta olevia, valmistamattomia naudan, hevosen ja hirven vuotia sekä lampaan, vuohen ja vasikan nahkoja, joiden osalta ei ole saatu tai saada valmistuslupaa. Luovutus aika kestää 30 päivään tammikuuta 1943. Myöhemmin teurastettujen eläinten tai kaadettujen hirvien vuodat on luovutettava 30 päivän kuluessa eläimen teurastuksesta tai hirven kaatamisesta lukien. Päätöksessä on lisäksi määrätty, että 1 päivästä maaliskuuta tulevat uudet ostokuitit voimaan ja samasta päivästä on vuotien valmistusta koskevan elinkeinotoiminnan

harjoittaminen tehty kansanhuoltoministeriön luvasta riippuvaksi. Niinpä esim. nahkuriliikkeen harjoittamiseen tarvitaan tällainen ministeriön lupa; nahkurille on sen lisäksi, milloin vuota jätetään valmistettavaksi, toimitettava sitä koskeva valmistuslupa. Näiden valmistuslupien antaminen kuuluu kansanhuoltolautakunnalle.

Uusi periaate on myös, että vuodan omistaja saa säännöstelyyn kulutukseen tulevista vuodista viidenneksen taloutensa tarvetta varten. Tämä viidennes määrätään vuotien pistearvon mukaan. Vuodan omistajalla on tällöin kaksi eri tietä käytettävänä. Jos hän on luovuttanut vuotia niin paljon, että hänen hallussaan olevan vuodan pistearvo on enintään viidenes hänen hyväkseen luettavasta vuotien kokonaispistemäärästä, hän voi saada luvan sanotun vuodan valmistuttamiseen. Muussa tapauksessa hänen on edelleen kartutettava pistetiliään tai hänelle voidaan antaa ostokuponki nahan taikka nahka- tai kumivalmisteiden hankkimista varten, sittenkuin ostokuponkeja voidaan ruveta antamaan. Ostokuponkeja tullaan antamaan vain siinä määrin, että ne voidaan lunastaa.

Vuotien valmistusluvut.

Kuten edellä on sanottu, kansanhuoltolautakunnalla on oikeus antaa vuodan omistajalle hänen taloutensa tarvetta varten sellainen vuodan valmistuslupa, jonka pistearvo vastaa enintään viidennestä hänen hyväkseen luettavasta vuotien pistearvosta.

määrästä. Tällaisen viidennestä vastaavan valmistusluvun saa kansanhuoltolautakunta, antaa myös sellaista vuotaa varten, joka on ilman lupaa jätetty nahkurille valmistettavaksi 1/2—31/12 1942 välisenä aikana, jos lupaa pyydetään viimeistään 30 päivänä tammikuuta 1943.

Vuodan valmistuslupaa annettaessa on vuoden omistajan hyväksi otettava huomioon:

- a) vuodat, jotka hän on kansanhuoltolautakunnalle toimitettua, vuoden hankkimiseen oikeuttavaa **ostokuitia vastaan** 1 päivän helmikuuta 1942 jälkeen luovuttanut yleiseen kulutukseen;
- b) vuodat, jotka **tuomioistuimen päätöksellä** on julistettu valtiolle menetetyksi siitä syystä, että vuoden omistaja on 1/2—31/12 1942 välisenä aikana antanut vuoden valmistettavaksi ilman valmistuslupaa; tällöin on esitettävä selvitys siitä, että vuota mainitusta syystä on julistettu menetetyksi;
- c) vuodat, jotka 1/2—31/12 1942 välisenä aikana on annettu **valmistettavaksi ilman valmistuslupaa**, mikäli vuota on merkitty valtioneuvoston päätöksen 4 §:n 2 momentin nojalla tehtävään luetteloon; tällaisen luettelon laatimisesta huolehtivat piiri-toimiston määräämät aluetarkkailijat ja luetteloon otetaan nahkuriliikkeen hallussa 1/1 1943 olevat vuodat; ote luettelosta tullaan toimittamaan jokaiselle kansanhuoltolautakunnalle, jonka alueelta vuotia on nahkurille toimitettu, niin pian kuin luettelo on valmistunut; sekä
- d) sen vuoden pistearvo, jolle **valmistuslupaa anotaan**, mikäli tämä ei ole sellainen vuota, joka 1/2—31/12 1942 välisenä aikana on annettu ilman

valmistuslupaa valmistettavaksi ja siis jo otettu C kohdassa mainittuun luetteloon.

Niiden hirven vuotien ja vuohen nahkojen valmistamista varten, jotka on annettu valmistettavaksi ennen 1 päivää tammikuuta 1943, on kansanhuoltolautakunnan pyynnöstä annettava valmistuslupa. Tällaista valmistuslupaa annettaessa ei oteta huomioon edellä mainittuja pistearvoja, koska hirven vuodat ja vuohen nahat eivät ole tähän saakka olleet säännöstelyn alaisia. Annettua valmistuslupaa ei tästä syystä myöskään merkitä vuotatiliin. Sen sijaan niihin hirven vuotiin ja vuohen nahkoihin nähden, joita ei ole jätetty valmistettavaksi ennen 1 päivää tammikuuta 1943, on sovellettava samoja määräyksiä kuin muihinkin vuotiin ja nahkoihin nähden.

Erialaisten vuotien pistearvon kansanhuoltoministeriö on vahvistanut seuraavaksi:

Vuodan nimitys:	Vuodan paino:	Vuodan pistearvo:
sonnin vuota	yli 18 kg	100
lehmän	„ painosta riippumatta	75
mullikan	„ 8—18 kg	45
sänkiäisen	„ alle 8 kiloa	20
vasikan nahka	„ painosta riippumatta	10
hevosen vuota	„ „	90
varsan nahka	„ „	20
lampaan	„ „	10
vuohen	„ „	10
hirven vuota	„ „	75

Vuotatilit.

Kansanhuoltolautakunnan on pidettävä kunkin vuoden omistajan osalta vuotatiliä KH-lomakkeen N:o E 126 sarakkeilla 18 ja 19 (Vuodat). Tammikuun 1 päivästä 1943 alkaen merkitään sarakkeihin vuotien pistearvot eikä enää kappalelukua. Kaikki vuotatilit on aloitettava uudelleen 1 päivästä tammikuuta 1943. Periaatteena vuo-

tatiliä pidettäessä on, että sarakkeeseen 18 merkitään niiden vuotien pistearvot, joista on toimitettu lautakunnalle ostokuitti tai joita koskevan valmistuslupan lautakunta on antanut, ja sarakkeeseen 19 merkitään annettujen valmistuslupien ja ostokuponkien pistearvot. Valmistuslupaa tai ostokuponkia ei koskaan saada antaa, jos sarakkeen 19 yhteenlaskettu pistemäärä sen johdosta tulisi suuremmaksi kuin viidenneksi osaksi sarakkeen 18 yhteenlasketusta pistemäärästä. Viimeksi mainittu sääntö johtuu siitä, että vuoden omistajalla on, niinkuin edellä on sanottu, oikeus saada taloutensa tarvetta varten säännösteltyyn kulutukseen tulleista vuodista viidennes. Huomattava on, että säännösteltyyn kulutukseen katsotaan tulleen myös sellaisen vuoden, jonka valmistusta varten asianomainen ehkä on aikaisemmin saanut valmistuslupan tai jonka valmistusta varten hän kulloinkin pyytää ja saa valmistuslupan. Näidenkin vuotien pistearvo luetaan siis hänen hyväkseen.

Tilin pitämistä koskeva sääntö on siis lyhyesti sanottuna seuraava: Ostokuittien pistearvo merkitään sarakkeeseen 18, ostokuponkien pistearvo sarakkeeseen 19 ja valmistuslupien pistearvo kumpaankin sarakkeeseen.

Vuotatiliin tehdään jatkuvasti ne merkinnät, joista edellä on mainittu. Kun kuitenkin vuotien säännöstelystä annetun uuden päätöksen mukaan eräin edellytyksin otetaan huomioon myös 1. 2.—31. 12. 1942 välisenä aikana yleiseen kulutukseen tulleet vuodat, on vuotatilin avausta tammikuulta 1943 suoritettaessa noudatettava seuraavia ohjeita:

Tammikuulta sarakkeeseen 18 merkittävään pistelukuun on yhteenlaskettava seuraavista asiapapereista saatavat vuotien pistearvot:

1) niistä 1. 2.—31. 12. 1942 väliseen aikaan kohdistuvista ostokuiteista, jotka viime vuonna jo on lautakunnalle toimitettu, lasketaan luovutettujen vuotien pistearvot; jollei ostokuiteissa olevien tietojen perusteella voida vuoden pistearvoa määrätä, on asiaa tiedustelemalla otettava selville, minäkälaisestä vuodasta on ollut kysymys;

2) tammikuulta lautakunnalle toimitetuista ostokuiteista, jotka voivat koskea tammikuussa 1943 tai jo aikaisemmin 1. 2.—31. 12. 1942 välisenä aikana luovutettuja vuotia, lasketaan luovutettujen vuotien pistearvot;

3) lautakunnalle toimitetusta, edellä c) kohdassa mainitun luettelon otteesta lasketaan nahkurin hallussa olevien, ilman lupaa valmistettavaksi 1. 2.—31. 12. 1942 välisenä aikana annettujen vuotien pistearvot (niitä vuotia, joiden osalta valmistuslupa on annettu ja jotka luetteloon on merkitty kirjaimella a ei siis oteta tästä vaan jäljempänä 4:ssä kohdassa mainitusta luettelosta huomioon);

4) piiritoimiston lautakunnalle toimittamasta luettelosta lasketaan niiden vuotien pistearvot, joiden valmistuslupan piiritoimisto on antanut;

5) jos asianomainen toimittaa selvityksen siitä, että hänet on tuomittu valtiolle menettämään luvattomasti 1. 2.—31. 12. 1942 välisenä aikana valmistettavaksi jätetty vuota, lasketaan näiden vuotien pistearvo sen selvityksen nojalla, joka lautakunnalle esitetään;

6) jos lautakunta antaa tammikuussa vuoden valmistuslupan, yhteenlasketaan myös tämän vuoden pistearvo sarakkeeseen 18 merkittävään pistelukuun, mikäli kysymys ei ole luvattomasti valmistettavaksi annetusta, 3 kohdassa mainittuun luetteloon otetusta vuodasta. (Luetteloon otettuja vuotia ei saada enää valmistuslu-

paa annettaessa ottaa huomioon, koska ne on jo luettelosta otettu tiliin.)

Tammikuulta sarakkeeseen 19 merkittävään pistelukuun yhteenlasketaan seuraavista asiapapereista saatavat vuotien piste-
arvot:

1) piiritoimiston lautakunnalle toimittamasta luettelosta lasketaan niiden vuotien pistearvo, joiden valmistusluvan piiritoimisto on antanut; ja

2) lautakunnan tammikuussa antamien valmistuslupien pistearvot yhteenlasketaan myös sarakkeeseen 19 merkittävään pistelukuun riippumatta siitä, onko kysymys

luvattomasti valmistettavaksi jätetystä tai muusta vuodasta; tiliin ei kuitenkaan merkitä niitä valmistuslupia, jotka koskevat ennen 1 päivää tammikuuta 1943 valmistettavaksi annettuja hirven vuotia ja vuohen nahkoja.

Jotta myöhemminkin saataisiin selvyys niistä vuodista sekä valmistusluvista ja ostokupongeista, joiden pistearvoista KH-lomakkeen N:o E 126 sarakkeisiin 18 ja 19 merkityt pistearvot ovat johtuneet, ministeriö kehoittaa lautakuntia pitämään asiaa erityistä aputiliä esim. seuraavalla tavalla:

Maanviljelijä Pekka Pullisen, Lehtimäen kylästä vuotatili.

Vuosi	Kuukausi	Päivä	Mikä on aiheuttanut luetteloon merkinnän	Vuotien kokonaispiste- arvot	Valmistuslu- paan tai osto- kupongin saantiin käy- tetyt pisteet
1942	helmik.	15	ostokuitti, 2 lehmän vuotaa	150	
„	syysk.	16	„ sonnin vuota	100	
„	lokak.	20	„ lampaan nahka	10	
„	marrask.	10	kansanhuoltopiirin toimisto antanut val- mistusluvan vasikan nahalle	10	10
1943	tammik.	8	ostokuitti, hirven vuota	75	
„	„	8	„ 3 lehmän vuotaa	225	
„	„	20	nahkurilla luvattomasti valmistettavina olevista vuodista laadittu luettelo, sonnin vuota	100	
„	„	25	saanut valmistusluvan edellä mainit- tuun nahkurilla luvattomasti valmis- tettavana olevaan sonnin vuotaan		100
„	„	25	valmistuslupa, vasikan nahka	10	10
				680	120

Pistemäärä 680 merkitään KH-lomakkeen E 126 sarakkeeseen 18 ja pistemäärä 120 sarakkeeseen 19.

Kansanhuoltoministeriön puolesta:

Osastopäällikkö Jouko Juuramo.

Toimistopäällikkö Einari Karveti.